

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

Handelingen

Annales

INTEGRAAL VERSLAG
VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE

COMPTE RENDU INTÉGRAL
DE LA RÉUNION PUBLIQUE DE LA

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

COMMISSION DE LA JUSTICE

VAN

DU

15-12-1999

15-12-1999

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes conférés pour l'Organisation de lutttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone - Mouvement du citoyens pour le changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social-chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie & ID21

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 50 0000/00	:	Documents parlementaires de la 50e législature, suivi du n° et dy n° consécutif
QRVA	:	Question et Réponses écrites
HA	:	Annales (Compte Rendu intégral)
CRA	:	Compte Rendu Analytique
PLEN	:	Séance plénière
COM	:	Réunion de commission

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 50 0000/00	:	Parlementaire documenten van de 50e zittingsperiode + het nummer en het volgnummer
QRVA	:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
HA	:	Handelingen (Beknopt Verslag)
BV	:	Beknopt Verslag
PLEN	:	Plenum vergadering
COM	:	Commissievergadering

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Commandes :
Place de la Nation, 1008 Bruxelles
Fax : 02/549 82 60
Tél. : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : aff.generales@laChambre.be

Officiële publicaties, van de Kamer van volksvertegenwoordigers
Bestellingen :
Natieplein, 1008 Brussel
Fax : 02/549 81 60
Tel. : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : alg.zaken@deKamer.be

Inhoud

Woensdag 15 december 1999

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE - COM 074

Mondelinge vraag van de heer Yves Leterme aan de minister van Justitie over "de verplaatsingen van magistraten naar aanleiding van officiële plechtigheden" (nr. 617)

5

sprekers : **Yves Leterme, Marc Verwilghen**, minister van Justitie

Mondelinge vraag van de heer Tony Van Parys aan de minister van Justitie over "de uitbetalingen aan procureurs en substituten op het einde van het jaar" (nr. 558)

6

sprekers : **Tony Van Parys, Marc Verwilghen**, minister van Justitie

Mondelinge vraag van de heer Jan Peeters aan de minister van Justitie over "de aanbevelingen van de commissie Internering en de beleidsintenties terzake" (nr. 580)

7

sprekers : **Jan Peeters, Marc Verwilghen**, minister van Justitie

Samengevoegde mondelinge vraag en interpellaties van :

- de heer Pieter De Crem aan de minister van Justitie over "de vervolging van softdrugs naar aanleiding van het PS-standpunt bij monde van de heer Elio Di Rupo" (nr. 595)

- de heer Filip De Man tot de minister van Justitie over "de vervolging van drugsdelicten" (nr. 183)

- mevrouw Dalila Douifi tot de minister van Justitie over "het vervolgingsbeleid inzake drugs" (nr. 195)

9

sprekers : **Pieter De Crem, Filip De Man, Dalila Douifi, Marc Verwilghen**, minister van Justitie, **Jo Vandeurzen**

Moties

14

Mondelinge vraag van de heer Tony Van Parys aan de minister van Justitie over "de beslissing inzake voorwaardelijke invrijheidstelling in hoofde van de heren Beyer en Bouhouche" (nr. 606)

15

sprekers : **Tony Van Parys, Marc Verwilghen**, minister van Justitie

Mondelinge vraag van de heer Pieter De Crem aan de minister van Justitie over "de opvolging van de aangekondigde studie over het verband tussen cultuur en criminaliteit" (nr. 654)

17

sprekers : **Pieter De Crem, Marc Verwilghen**, minister van Justitie

Sommaire

Mercredi 15 décembre 1999

COMMISSION DE LA JUSTICE - COM 074

Question orale de M. Yves Leterme au ministre de la Justice sur "les déplacements des magistrats lors de cérémonies officielles" (n° 617)

5

orateurs : **Yves Leterme, Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

Question orale de M. Tony Van Parys au ministre de la Justice sur "le problème des rémunérations des procureurs et substituts à la fin de l'année" (n° 558)

6

orateurs : **Tony Van Parys, Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

Question orale de M. Jan Peeters au ministre de la Justice sur "les recommandations de la commission Internement et les intentions politiques en la matière" (n° 580)

7

orateurs : **Jan Peeters, Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

Question orale et interpellations jointes de :

- M. Pieter De Crem au ministre de la Justice sur "la poursuite des drogues douces suite à la position du PS exprimée par M. Elio Di Rupo" (n° 595)

- M. Filip De Man au ministre de la Justice sur "la poursuite des délits en matière de drogue" (n° 183)

- Mme Dalila Douifi au ministre de la Justice sur "la politique des poursuites en matière de drogue" (n° 195)

9

orateurs : **Pieter De Crem, Filip De Man, Dalila Douifi, Marc Verwilghen**, ministre de la Justice, **Jo Vandeurzen**

Motions

14

Question orale de M. Tony Van Parys au ministre de la Justice sur "la décision de libération conditionnelle de MM. Beyer et Bouhouche" (n° 606)

15

orateurs : **Tony Van Parys, Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

Question orale de M. Pieter De Crem au ministre de la Justice sur "la suite de l'étude annoncée à propos du lien entre culture et criminalité" (n° 654)

17

orateurs : **Pieter De Crem, Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

COMMISSION DE LA JUSTICE

RÉUNION PUBLIQUE DU
MERCREDI 15 DÉCEMBRE 1999

De vergadering wordt geopend om 16.00 uur door de heer **Fred Erdman**, voorzitter.

La réunion est ouverte à 16.00 heures par M. **Fred Erdman**, président.

Regeling van de werkzaamheden**Ordre des travaux**

De mondelinge vraag nr. 551 van mevrouw Claudine Drion wordt naar een latere datum verschoven.

Mondelinge vraag van de heer Yves Leterme aan de minister van Justitie over "de verplaatsingen van magistraten naar aanleiding van officiële plechtigheden" (nr. 617)

Question orale de M. Yves Leterme au ministre de la Justice sur "les déplacements des magistrats lors de cérémonies officielles" (n° 617)

De heer **Yves Leterme** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, hoewel mijn vraag op maatschappelijk vlak niet zo belangrijk is, verdient ze het toch te worden gesteld. Ze kan trouwens worden beschouwd als een aperitief voor wat volgt.

Het is mij al herhaaldelijk opgevallen dat bij het bijwonen van officiële gelegenheden, waartoe wij als parlementsleden of schepenen worden uitgenodigd, magistraten zich op bijzondere wijze verplaatsen.

Ik verklaar mij nader. Bij Te Deums en andere plechtigheden stellen wij vast dat de verplaatsingen vaak gebeuren met taxidiensten en dit terwijl de afstanden tussen de zetel en de plaats van de plechtigheid meestal beperkt zijn. Ik herhaal dat dit geen maatschappelijk zwaar dossier is, maar het zijn deze kleine elementen die ervoor zorgen dat de burgers en hun vertegenwoordigers vraagtekens plaatsen bij de manier van handelen van het magistratenkorps.

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

OPENBARE VERGADERING VAN
WOENSDAG 15 DECEMBER 1999

Ik wil vandaag de vragen, die daaromtrent bij de bevolking leven, vertolken. In het kader van het dichten van de kloof tussen de magistratuur en de bevolking en de politiek en van een zuiniger beheer van de overheids-gelden zou ik dus graag van u vernemen op basis waarvan deze eigenaardig overkomende gebruiken kunnen plaatsvinden.

Ik kom tot mijn vragen. Ten eerste, is er een bepaalde instructie, omzendbrief of richtlijn waarop dit toch wel eigenaardig gebruik gebaseerd is ?

Ten tweede, wat zijn de kosten van deze verplaatsingen ? Ik stel mij al tevreden met een raming ervan teneinde er toch een idee van te hebben.

Ten derde, acht de minister het nodig om dit gebruik voort te zetten ? Zou het niet beter zijn om deze zaken te vermijden ? Indien dit op grond van bepaalde instructies gebeurt, treft de betrokken magistraten natuurlijk geen schuld. Zou het echter niet beter zijn minder opvallende verplaatsingsmiddelen te gebruiken, teneinde reacties van burgers en politici te vermijden ?

Ik herhaal dat dit probleem niet de maatschappelijke dimensie heeft van wat later vandaag op de agenda staat.

Minister **Marc Verwilghen** : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Leterme, mochten de problemen tussen de magistratuur en de politiek en tussen de magistraten en de burgers kunnen worden weggenomen door de tussenkomst voor een wagen, want daarover gaat de vraag uiteindelijk toch, dan zouden we in het departement van Justitie slechts met kleine problemen te kampen hebben.

De realiteit gebiedt mij te zeggen dat bij het begin van ieder jaar aan de rechterlijke overheden wordt gevraagd om op de begroting van het ministerie van Justitie, onder de rubriek gewone rechtsmachten, bestaansmiddelenprogramma en werkingskosten, een krediet te bepalen dat dient voor het betalen van de kleine uitgaven. Dat krediet is een maximumbedrag dat mag besteed worden voor het aangaan van verbintenissen. Uit een omzendbrief van 1 januari 1948 - klaarblijkelijk werd toen nog op 1 januari gewerkt - en één van 14 november 1973,

Marc Verwilghen

telkens uitgaande van de minister van Justitie, blijkt dat de huur van rijtuigen, tramkosten en huur van auto's voor plechtigheden onder de kleine uitgaven vallen. De cijfers die u vraagt, kan ik geven. Voor 1999 bedragen die uitgaven, tot op heden, 658 859 Belgische frank. Daarvan was 307 736 Belgische frank bestemd voor Nederlandstalige en 378 123 Belgische frank voor Franstalige gerechten. Die kosten worden aangerekend op de basisallocatie die bekend staat onder het nummer 120102.

Er is ook het artikel 382 van het Gerechtelijk Wetboek dat in de wettelijke basis voor de regeling van deze kosten voorziet en bij navraag blijkt dat de meeste magistraten zich voor de activiteiten waarnaar u hebt verwezen verplaatsen met privé-wagens. Bij wijze van opmerking laten ze echter wel weten in een wagenpark geïnteresseerd te zijn, maar ik meen dat die kwestie door u niet wordt bepleit omwille van de bijkomende kosten die daardoor zouden worden veroorzaakt. Vandaar dat we verder werken met het systeem dat we actueel kennen.

De heer **Yves Leterme** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, de minister gaat niet in op het gebrek aan opportuniteit van dit soort gedragingen, wat reacties losweekt bij eenieder die dit aanschouwt. Ter gelegenheid van een te deum doen de gestelde lichamen, hoewel ze slechts een korte afstand te overbruggen hebben, soms de ronde van de stad omwille van de verkeersreglementering; vervolgens stappen ze 120 meter verder uit, laten een taxi wachten tot na de plechtigheid en doen dezelfde beweging in de omgekeerde richting. De basisallocatie bestaat en de aanrekening zal waarschijnlijk correct gebeuren, maar ik blijf het eigenaardig vinden. Het is één van de kleine elementen op grond waarvan er soms wat animositeit of onbegrip groeit bij de bevolking en haar vertegenwoordigers ten aanzien van de magistratuur. U spreekt zich daar niet over uit, mijnheer de minister. Ik neem daar akte van.

Minister **Marc Verwilghen** : Collega Leterme, ik heb geen moeite om mij daarover uit te spreken. Ik vind dat men in die gevallen best de afstand te voet aflegt, tenzij de weersomstandigheden derwijze slecht zouden zijn dat men het gevaar loopt op die enkele honderden meters dood te vriezen of neergebliksemd te worden. Mij lijkt het dus normaal dat men dat op die manier zou oplossen. Het lijkt me ook maar normaal dat korpsoversten die geconfronteerd worden met dergelijke plechtigheden zich eerst bezinnen over het feit of men die verplaatsing wel met de wagen zou doen.

Om u helemaal gerust te stellen kan ik u zeggen dat mijn kantoor destijds op 500 meter van de rechtbank gevestigd was en dat ik mij nauwelijks kan herinneren dat ik die afstand ooit met de wagen heb afgelegd want ik was sneller ter plaatse te voet dan dat ik ooit mijn wagen op een parking zou kwijtraken.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Tony Van Parys aan de minister van Justitie over "de uitbetalingen aan procureurs en substituten op het einde van het jaar" (nr. 558)

Question orale de M. Tony Van Parys au ministre de la Justice sur "le problème des rémunérations des procureurs et substituts à la fin de l'année" (n° 558)

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, deze vraag voor de commissie is doorkruist door één of twee mondelinge vragen die in de plenaire vergadering zijn gesteld, maar ik wil vandaag toch vragen hoe de zaak ondertussen geëvolueerd is.

Mijnheer de minister, wij hadden vernomen dat de lonen van de procureurs en substituten voor de maand december evenals de eindejaarspremie niet uitbetaald zouden kunnen worden ingevolge informaticaproblemen op het einde van het jaar. In de media verscheen bovendien het bericht dat de vergoeding van de weekend- en de nachtprestaties, die jaarlijks in de maand november worden uitgekeerd, wegens budgettaire redenen zou uitgesteld worden tot januari.

Deze gang van zaken heeft uiteraard nogal wat kwaad bloed gezet onder de magistraten, zeker indien wij de berichten lezen omtrent de initiatieven van minister Van den Bossche, die aankondigt dat de federale ambtenaren voortaan niet meer tot de maand januari moeten wachten op de uitkering van hun eindejaarspremie. Ik geloof dat het belangrijk is, ook inzake de motivatie van de magistratuur, dat wij deze mensen tijdig de vergoedingen uitbetalen waarop zij recht hebben.

Mijn vragen zijn de volgende : Kan de minister de berichten bevestigen die in de media zijn verschenen ? Is het uitstel van de loonuitkering voor de maand december voor de procureurs en substituten louter het gevolg van informaticaproblemen ? Worden alle magistraten met dit probleem geconfronteerd ? Is het juist het dat de vergoeding van weekend- en nachtprestaties is uitgesteld om van budgettaire redenen ? Zo ja, kan de minister verduidelijken over welke budgettaire problemen het gaat ? Kan de minister alsnog zeggen op welke wijze het probleem zal worden opgelost ?

Minister **Marc Verwilghen** : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van Parys, net als u heb ik die berichten gelezen en die hebben me verontrust. Ik heb me zelfs afgevraagd wie het in zijn hoofd heeft gehaald om uitgerekend deze berichten de wereld in te sturen. Immers, na analyse van het probleem kan ik iedereen, niet alleen u maar ook de

Marc Verwilghen

magistraten, geruststellen. Er is geen enkele reden tot paniek bij de procureurs en substituten. Ik heb er nochtans brieven over gekregen. De brieven die terzake zijn geschreven zullen te gepasten tijde het gevolg krijgen dat ze moeten krijgen.

Ten eerste, is het niet waar dat de uitbetaling van de wedden van magistraten vertraging oploopt. Dat hebben de betrokkenen kunnen vaststellen. Bij het einde van elke maand hebben ze hun wedde uitbetaald gekregen.

Ten tweede is, zoals u weet, niet de minister van Justitie verantwoordelijk voor de uitbetaling, maar de Thesaurie, een dienst van Financiën. De Thesaurie heeft meegedeeld dat er in het informaticasysteem enkele onvoorziene moeilijkheden zijn opgedoken, door een omschakeling van het informaticasysteem met het oog op het jaar 2000. Het gevolg was dat er een vertraging is opgetreden in de uitbetaling, niet van de wedden maar van de premies voor het nacht- en weekendwerk voor magistraten en substituten. Die vertraging bedraagt precies drie weken. In plaats van op 30 november zullen de magistraten deze prestaties pas op 24 december uitbetaald krijgen. Het gaat om zo'n 500 procureurs en substituten, die even geduld moeten oefenen. Er is echter ook goed nieuws. Op dezelfde datum zullen de betrokkenen ook hun eindejaarspremie krijgen. In tegenstelling tot vorige jaren zullen die eindejaarspremies dus op 24 december worden uitbetaald en niet in de maand januari van het volgende jaar.

Ten derde, wil ik reageren op de insinuatie als zouden er budgettaire redenen zijn gemoeid met deze lichte vertraging. Dat is compleet uit de lucht gegrepen, gezien de bedragen waar het om gaat. Het gaat maximaal om 60 000 frank per persoon. Het zou potsierlijk zijn om hierachter een budgettaire tactiek te vermoeden.

Ten vierde, heb ik, zodra de problemen mij werden signaleerd, de procureurs-generaal verwittigd. Dat is het kanaal dat ik moet aanspreken om de magistraten en de parketten van het rechtsgebied verder in te lichten. Sommigen klagen erover dat de informatie niet is doorgestroomd. Als dat zo is, dan kan ik dat alleen betreuren maar dan ligt de fout duidelijk niet bij het ministerie van Justitie.

Ten vijfde, hoop ik, nu het incident tot zijn ware proporties is herleid, dat de mensen uit de magistratuur de motivatie terugvinden om mee te werken aan een vernieuwend justitieel beleid.

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, de minister heeft met zijn antwoord zowel mezelf als de magistratuur gerustgesteld.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Jan Peeters aan de minister van Justitie over "de aanbevelingen van de commissie Internering en de beleidsintenties terzake" (nr. 580)

Question orale de M. Jan Peeters au ministre de la Justice sur "les recommandations de la commission Internement et les intentions politiques en la matière" (n° 580)

De heer **Jan Peeters** (SP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het is al langer dan vandaag bekend dat bij het systeem van internering in ons land nogal wat problemen rijzen. Die problemen situeren zich volgens mij op drie vlakken.

Een eerste probleem is van humanitaire aard. We stellen vast dat de mensen die in de gevangenis zijn geïnterneerd onvoldoende medische, psychologische en psychiatrische behandeling en begeleiding krijgen. Zowel in de gevangenis van Merksplas als in die van Turnhout, waar 150 tot 200 geïnterneerden verblijven, staat een medische en paramedische staf van amper 4 of 5 mensen in voor therapie en behandeling. Dat probleem, is al langer bekend.

Een tweede probleem betreft een lage capaciteit aan medium security- en low security-eenheden in de psychiatrische sector. Mensen die eigenlijk niet meer in de gevangenis thuishoren zouden naar die eenheden kunnen doorstromen, tenminste, als de capaciteit er was. Aangezien ze er niet is, blijven die mensen eigenlijk onterecht in de gevangenis, met alle humanitaire gevolgen van dien.

Er is ook een derde probleem. Heel wat mensen die eigenlijk niet zouden mogen vrijkomen, komen toch vrij, juist door dat gebrek aan capaciteit om nazorg of überhaupt zorg te verlenen. De maatschappelijke gevolgen en de veiligheidsrisico's die daarbij komen kijken laten zich raden.

Ik ben tijdens de vorige maanden nogmaals gecontacteerd door mensen die ervaring hebben in de gevangnissen van Merksplas en Turnhout, waar zich de laatste maanden een aantal schrijnende sterfgevallen van geïnterneerden hebben voorgedaan. Het ging hierbij zowel om zelfdodingen als om verdachte overlijdens met medische oorzaken. Daarom wil ik het probleem van de internering nogmaals in de belangstelling brengen.

Ik heb daaromtrent voor u een aantal concrete vragen. Ik weet dat u in uw beleidsnota een passage hebt opgenomen in verband met internering, die perfect aansluit bij wat wij voorstellen, bij wat de analyse uit de sector heeft opgeleverd en bij wat de commissie Internering in het voorjaar heeft geconcludeerd. Die conclusie gaat ook in

De heer **Jan Peeters**

de richting van wat u in uw beleidsnota formuleert. Ik weet ook dat u in uw begroting 50 miljoen frank heeft opgenomen voor de installatie van het POKO. Daarover heb ik een aantal concrete vragen.

Ten eerste, wanneer wordt het POKO operationeel? Welke stappen zijn er concreet al gezet en welke stappen moeten nog gezet worden om het operationeel te maken? Ik weet dat het op papier als bestaat sinds het besluit van april, maar dat het in de praktijk nog niet werkt.

Ten tweede, om de beleidsintenties uit uw beleidsnota te honoreren moeten er volgens mij stappen worden gezet, samen met Volksgezondheid en Sociale Zaken, om tot samenwerkings- en financieringsovereenkomsten te komen. Zo zou de medische omkadering in de gevangenis- en verbeterd kunnen worden en zouden in de psychiatrische sector beveiligingswerken gedaan kunnen worden om een medium en low security-netwerk uit te bouwen. Is er al concreet overleg geweest met uw collega's van Sociale Zaken en Volksgezondheid om dergelijke overeenkomsten op te stellen? Hebt u al initiatieven genomen om een werkgroep bij elkaar te brengen om politiek overleg te starten? Zo ja, met welk resultaat? Zo neen, waarom niet? Hebt u al budgettaire voorzieningen aangebracht in de begroting van het jaar 2000 om die meeruitgaven te kunnen doen en die financieringsovereenkomsten te honoreren?

Ik denk dat u ook met de Gemeenschappen zult moeten overleggen om tot te komen een soort kwaliteitscontrole op de zorgverlening voor geïnterneerden, dit zowel in de gevangenis als in de psychiatrische sector. Hebt u al overleg gepleegd met uw collega's van de gemeenschapsregeringen om tot een dergelijke kwaliteitscontrole over te gaan? Zo ja, met welk resultaat? Zo neen, waarom niet?

Minister **Marc Verwilghen** : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Peeters, de problematiek van de internering en de kwaliteit van de psychiatrische zorgverstrekking in onze instellingen voor sociaal verweer is al tientallen jaren het voorwerp van kritiek. Dat is u, maar ook mij niet ontgaan omdat deze kritiek doorgaans zeer terecht is. Toch moeten wij vaststellen dat ondanks de soms pijnlijke toestanden op het terrein, er binnen de politieke wereld weinig tot geen belangstelling is geweest voor deze vergeten groep.

Tijdens de vorige legislatuur heeft men wél een commissie gelast met het bestuderen van deze problematiek. De commissie heeft een evaluatie gemaakt van het wetgevend arsenaal en de organisatie en de kwaliteit van de zorgverstrekking. Men is er evenwel niet in geslaagd om de vele conclusies en engagementen om te zetten in veranderingen in de praktijk. De vele vragen die u in dit verband stelt, zijn als het ware een inventaris van de vele

projecten die tijdens de vorige legislatuur weliswaar op de planning stonden maar niet concreet werden gemaakt. Het verheugt mij evenwel dat ik binnen deze commissie partners heb die dezelfde bezorgdheid delen en deze projecten blijkbaar willen ondersteunen en ze willen realiseren.

Ik wil in verband met deze kwestie verwijzen naar mijn beleidsnota voor 2000, waar u ook naar verwezen hebt. Ik zeg daarin dat psychiatrische patiënten, ook al hebben ze een misdrijf gepleegd, in principe niet in een gevangenis thuishoren, maar verzorgd moeten worden in al dan niet gespecialiseerde medische instellingen. De gesloten afdelingen van onze instellingen voor sociaal verweer moeten voorbehouden blijven voor de zogenaamde high risk patiënten, zij die gevaarlijk en onhandelbaar zijn.

Ik meen dat de medium risk patiënten moeten worden ondergebracht in de forensische afdelingen binnen de klassieke gezondheidszorg. Ik heb in de beleidsnota dan ook een overleg met deze sector en een studie van de commissie voor de Internering vooropgesteld.

Op de eerste vraag kan ik antwoorden dat het rapport van de commissie voor de Internering op dit ogenblik door mijn medewerkers wordt bestudeerd. De ondervoorzitters, die ook de auteurs van de tekst zijn, de heren Vandemeulenbroeke en Cosijns, werden intussen reeds herhaalde malen op het kabinet uitgenodigd voor een onderhoud over deze kwestie. Met betrekking tot de aanpassing van de wet op het sociaal verweer zijn afspraken gemaakt over een bijkomende studie- en overlegronde. De studie zal in de loop van januari worden afgerond. De ondervoorzitters zelf hebben mijn kabinet erop gewezen dat een aantal gegevens nog ontbreekt. We zijn met de ondervoorzitters overeengekomen dat de kwaliteit van de zorgverstrekking prioritair is. Hierop ga ik later nog in.

De tweede vraag ging over het penitentiair onderzoeksen klinisch observatorium. Ik heb vastgesteld dat op het einde van de vorige regeerperiode zeer gehaast werk is gemaakt van de oprichting van dit observatorium. Het dossier is niet afgerond. In de eerste plaats moet leidinggevend personeel worden aangeworven. Ik heb mijn administratie de opdracht gegevens dit dossier af te ronden. Tegen maart of april van het jaar 2000 moet het leidinggevend personeel in dienst zijn getreden. Hiervoor moeten nog twee koninklijke besluiten worden opgesteld. Het eerste heeft betrekking op de personeelsformatie en het is alleen nog wachten op een advies van het sectorcomité-I. Eens deze besluiten zijn ondertekend en gepubliceerd kan worden overgegaan tot de selectie van het leidinggevend personeel. Ook hier moeten de termijnen en procedures worden gerespecteerd.

Marc Verwilghen

Het POKO zal na de indiensttreding van het leidinggevend personeel echter nog niet onmiddellijk operationeel zijn. Het leidinggevend personeel moet uitvoerend personeel aanwerven. Bovendien moet een aantal werkafspraken worden gemaakt met alle betrokken sectoren. Dit zijn er trouwens heel wat : de penitentiaire administratie, de onderzoeksrechters, de commissie voor de voorwaardelijke invrijheidstelling en de commissie voor de bescherming van de maatschappij. Tenslotte moet bij het POKO een steundienst worden opgericht die instaat voor de bewaking van de veroordeelden, de verdachten en de geïnterneerden. Wat dit laatste betreft heeft de administratie reeds de nodige initiatieven genomen.

De derde en de laatste vraag hebben betrekking op de stappen die noodzakelijk zijn voor de ontwikkeling van het zorgcircuit voor forensische psychiatrische patiënten. Deze ontwikkeling werd tijdens de vorige regeerperiode voorbereid. Spijtig genoeg is dit project niet voltooid. Zowel de sector als ikzelf zijn in deze kwestie vragende partij. Mijn administratie heeft reeds overleg gepleegd met de heer Guy Govaerts, die tijdens de vorige regeerperiode de werkgroep forensische psychiatrie voorzat, teneinde dit dossier nieuw leven in te blazen. Ik zal mijn collega's van Sociale Zaken en Volksgezondheid en Leefmilieu uitnodigen om het overleg op te starten. Misschien zijn de concrete vragen die het lid heeft gesteld, iets te voorbarig. Ik zal het lid op de hoogte houden van het verdere verloop van de besprekingen.

De heer **Jan Peeters** (SP) : Mijnheer de voorzitter, het verheugt mij dat de minister en ikzelf inhoudelijk op dezelfde lijn zitten en dat het dossier wordt gereanimeerd. Ik heb in de commissie voor de Justitie weinig suggesties te doen. Misschien is het nuttig dat de commissie, eenmaal de Hoge Raad voor penitentiair beleid zijn advies over het rapport-Cosijns heeft gegeven, dit advies bespreekt. Zo kan ze de minister steunen in zijn nobel streven om dit dossier snel en efficiënt af te handelen.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Collega's, van deze gelegenheid maak ik gebruik om u kennis te geven van een brief van de Kamervoorzitter, na een beslissing van de Conferentie van voorzitters met betrekking tot het respecteren van de beperking van de spreektijd. Dit geldt zowel voor de leden als voor de regering.

Ik citeer : "Gevolg gevend aan het uitdrukkelijk verzoek van de Conferentie van voorzitters van 8 december 1999, wens ik er met dit schrijven de aandacht op te vestigen dat bij interpellaties en mondelinge vragen en antwoorden, de interveniënten, leden van de Kamer en van de regering, de beperking van de spreektijd, zoals in artikel

37 van het Kamerreglement bepaald, dienen na te leven. Deze vraag wordt mede gemotiveerd door het feit dat de vergaderingen van de commissies normaliter slechts twee maal per week plaatsvinden, alsmede door de werkdruk die commissies te verwerken hebben bij voor voorbereiding en bespreking van wetgevende initiatieven".

Collega's, dit is geen opmerking als dusdanig. Het is alleen een verwittiging, die niet persoonlijk moet worden geïnterpreteerd. De voorzitter verwijst naar de werkdruk en ik kan hem ten volle bijtreden. De brief zal ik u ook overmaken via de gewone weg.

Ordre des travaux**Regeling van de werkzaamheden**

La question orale n° 591 de M. Charles Michel est reportée à une date ultérieure.

Samengevoegde mondelinge vraag en interpellaties van :

- de heer **Pieter De Crem** aan de minister van Justitie over "de vervolging van softdrugs naar aanleiding van het PS-standpunt bij monde van de heer **Elio Di Rupo**" (nr. 595)

- de heer **Filip De Man** tot de minister van Justitie over "de vervolging van drugsdelicten" (nr. 183)

- mevrouw **Dalila Douifi** tot de minister van Justitie over "het vervolgingsbeleid inzake drugs" (nr. 195)

Question orale et interpellations jointes de :

- M. **Pieter De Crem** au ministre de la Justice sur "la poursuite des drogues douces suite à la position du PS exprimée par M. **Elio Di Rupo**" (n° 595)

- M. **Filip De Man** au ministre de la Justice sur "la poursuite des délits en matière de drogue" (n° 183)

- Mme **Dalila Douifi** au ministre de la Justice sur "la politique des poursuites en matière de drogue" (n° 195)

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, minister **Di Rupo** heeft namens de PS verklaard dat het gebruik van cannabis en andere softdrugs uit het strafrecht moeten worden gehaald. Dit zou moeten gebeuren via een wetswijziging. Aldus wordt afgeweken van het standpunt dat ook de regering **Verhofstadt** aanhoudt, namelijk dat een omzendbrief van de procureur-generaal volstaat. De circulaire vormt een getrouwe uitwerking van de aanbevelingen van de werkgroep drugs. De gestelde krachtlijnen, evenals de principes van het vervolgingsbeleid, sluiten aan bij de visie van deze werkgroep. Bepaalde passages in de rondzendbrief zijn dan ook letterlijk overgenomen.

Pieter De Crem

Ik wil even de krachtlijnen van de rondzendbrief herhalen. De eerste doelstelling is het ontraden en terugdringen van het druggebruik en het afremmen van het aantal nieuwe druggebruikers. Dit was zowel voor een meerderheid in deze Kamer en zeker voor onze fractie een belangrijk standpunt. De tweede prioriteit was de bescherming van de samenleving en haar leden die met het verschijnsel drugs en de gevolgen ervan worden geconfronteerd. Hiermee worden ook de drugverslaafden bedoeld die, ondanks het druggebruik, de nodige hulp moeten krijgen om een menswaardig bestaan te kunnen hebben.

Daarnaast waren er drie pijlers in het drugsbeleid. Daarover was er een duidelijke overeenstemming, zowel de vorige meerderheid als bij een aantal leden van de huidige meerderheid. De belangrijkste instrumenten bij de bovenvermelde doelstellingen waren preventie, hulpverlening en repressie. Een geïntegreerde aanwending van deze instrumenten moest leiden tot een zogenaamd normaliseringsbeleid. Het strafrecht was dan de ultima ratio. De aanbevelingen van de werkgroep wezen op het belang van de preventieve tussenkomst en de opvang door de omgeving van de gebruiker en door de professionele hulpverlening.

In de circulaire staat dus - en ik citeer : "Het gerecht kan noch mag de enige plaats van de sociale regulering zijn". Dat betekent dat een aantal zaken niet bij prioriteit strafrechtelijk wordt vervolgd. Het impliceert ook dat van andere factoren in de samenleving wordt verwacht dat ze hun verantwoordelijkheid dragen. Daaraan werden de beruchte principes van het vervolgingsbeleid gekoppeld, waarin stond dat het bezit van illegale drugs strafbaar bleef, dat de laagste prioriteit werd gegeven aan het bezit van cannabis voor eigen gebruik en dat een onderscheid diende te worden gemaakt tussen detailhandel uit louter winstbejag en detailhandel om in eigen gebruik te voorzien.

Daaraan koppel ik dan het aangehouden beleid, zoals het ook in de regeringsverklaring is meegedeeld, en de verklaring van minister Di Rupo, die zegt dat hij eigenlijk in de richting wil gaan van een echt gedoogbeleid. Dat betekent dat de bevindingen van de werkgroep-drugs als quatsch worden beschouwd en de circulaires van de procureur-generaal nu even overboord worden gegooid. Uiteindelijk moet iedereen maar kunnen doen wat hij wil. We maken er een regelrecht gedoogbeleid van.

Als er één beleid is dat we niet moeten voeren, dan is het wel een gedoogbeleid. Het beste bewijs is te vinden in Nederland, waar het verkeerd is gelopen. Op dit ogenblik gaat het daar met het fundamenteel door de overheid geïnstalleerde gedoogbeleid nog altijd de verkeerde kant uit en de maatschappelijke schade is onherstelbaar. Uw collega's van Justitie en Binnenlandse Zaken boven de Moerdijk zullen daar ten overvloede van kunnen getuigen.

Nu rijst wel de volgende vraag. Als voorzitter Di Rupo daarover een aantal uitspraken doet, dan moet hij daar toch wel over hebben gesproken in het kader van het goede overleg en van de synchronisatie van de mededelingen die van de verschillende regeringsniveaus van dit land komen. Ik weet niet of dat is gebeurd op het bordes in Namen of in het café Di Rupo, maar ik wil toch weten wat daar eigenlijk is afgesproken. Hij heeft immers gezegd dat hij daarover met de eerste minister en met zijn collega's heeft gesproken. De ultieme politieke vraag is dan echter deze. Bestaat er een meerderheid binnen de regering die de handel in softdrugs wil gedogen ? We hebben het dan niet over harddrugs en de daarvan afgeleide producten. Voorzitter Di Rupo stelt voor om de handel in softdrugs aan enige gecontroleerde handen toe te kennen. Dat is een heel cryptische omschrijving voor coffeeshops.

Ik wil graag weten van de minister van Justitie of het beleid, zoals het door de vorige regering werd uitgestippeld, werd gehandhaafd door deze regering. Is hij van plan dat beleid te handhaven of toe te geven aan de druk vanuit de PS om de handel toe te kennen aan enige gecontroleerde handen, onder het motto "niets in de handen, niets in de mouwen". Als dat het geval zou zijn, is er op het bordes dan ook afgesproken wat die gecontroleerde handen precies inhouden ?

De voorzitter : Mijnheer De Crem, ik vroeg mij even af of ik het juist begrepen had dat u in het verleden voor het gedoogbeleid van Nederland was en nu tegen.

De heer Filip De Man (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het is inderdaad niet echt duidelijk waar de CVP naartoe wil. In de vorige legislatuur stond ze achter het gedoogbeleid. Nu zijn ze er weer tegen, in de hoedanigheid van oppositiepartij.

Goed, ik wil het inderdaad hebben over de vervolging van drugsdelicten en over de nieuwe oriëntering terzake van de regeringspartner PS, maar niet zonder eerst de voor-geschiedenis te schetsen. Wat is er in de vorige legislatuur gebeurd ? We hebben meegemaakt hoe sluw socialisten en groenen het spel toen hebben gespeeld. Ze kregen zelfs de CVP zo ver, mijnheer De Crem, dat die achter het gedoogbeleid stond.

Dat is begonnen in de nazomer van 1995. Het startschot was in feite een wetsontwerp dat werd aangekondigd door Patrick Moriau van de PS, die zei dat drugs moesten worden verdeeld door de OCMW's. De heer Moriau is de man die ondertussen bekend is van de zwarte rekeningen met Dassault-smeergeld in Luxemburg, maar die blijkbaar ook de drugsspecialist van de PS is, zowel letterlijk als figuurlijk.

Filip De Man

In de herfst van 1995 heeft voormalig premier Dehaene een werkgroep laten oprichten die begin 1996 startte onder co-voorzitterschap van een PS-creatuur, een zogenaamde expert die voor de legalisatie en de gecontroleerde verdeling van cannabis was en is. Dezelfde stelling horen we vandaag opnieuw naar voren brengen door het partijbureau van de Parti socialiste.

In de zomer van 1996 komt er een tegenvoorstel van voormalig kamerlid Vanvelthoven, die zegt dat cannabis via de apothekers moet verkocht worden. In de herfst van 1996 is er in Brussel een grote betoging pro legalisering en we zien daar het hele progressieve zootje bij elkaar : Agalev-jongeren, de Jongsocialisten, de Volksunie-jongeren en dan een aantal coryfeeën van de PS : de heren Mayeur, Eerdekens, Jean-Marie Happart en Patrick Moriau himself; ook nog burgemeester Payfa van PRL/FDF, SP-kamerlid Danny Vandenbossche en Agalev-volksvertegenwoordiger Lozie.

Zo belanden wij in de laatste fase in 1997. Maandenlange discussies, waarin de CVP pro forma toch wat heeft tegengewrongen, leidden uiteindelijk tot het verslag Moriau-Van den Bossche, twee socialisten. Dat verslag komt er in 1997 en besluit dat het bezit van softdrugs voor eigen gebruik vanaf dan de laagste prioriteit in het vervolgingsbeleid moet krijgen. Als men weet, collega's, dat de parketten overbelast zijn, zeker in de grootsteden, dan betekent dat natuurlijk net zoveel als geen vervolgingen meer. Dat is niet alles. Ook inzake de harddrugs zal Justitie nog nauwelijks ingrijpen als men de richtlijn toepast, want daarin staat, overgenomen uit het verslag, dat de vervolging van het gebruik van harddrugs "alleen aanbevolen is wanneer er sprake is van maatschappelijke overlast of probleemgebruik". Dus, als men discreet zit te slikken, te snuiven of te spuiten, dan mag dat in feite. Als men maar niemand lastigvalt. Als men maar discreet is.

De CVP is toen, mijnheer De Crem, zeer duidelijk op de knieën gegaan en als ik mij niet vergis is het de voorganger van de huidige minister, de heer Van Parys, die de richtlijn heeft uitgevaardigd. De richtlijn dateert van 8 mei 1998, werd eerst opgesteld door de heer De Clerck en na zijn ontslag doorgedrukt door de heer Van Parys. We weten allemaal dat die richtlijn in de diverse gerechtelijke arrondissementen tot verschillende interpretaties inzake vervolgingsbeleid van die drugsdelicten leidt. U zegt dat trouwens zelf, mijnheer de minister, in de vragen en antwoorden, en in feite wist iedereen van in het begin dat het zo zou uitdraaien. Dienaangaande werd een studie uitgevoerd door de dienst voor het strafrechtelijk beleid. U hebt meegedeeld dat ze in november 1999 beschikbaar zou zijn.

Mijn vragen zijn de volgende. Kunt u meedelen welke conclusies u uit de studie trekt ? Heeft men tenminste gevraagd naar de opinie van de politiediensten ? Is het

niet zo, dat er schijnbaar steeds minder drugsdelicten worden gepleegd omdat politie en parket terzake meer en meer gedemotiveerd zijn ? Ik heb uw cijfers gelezen, mijnheer de minister. Tussen 1998 en 1997 was er zogenaamd een daling van 11% van de geregistreerde drugscriminaliteit, maar het zou natuurlijk onheus, om niet te zeggen schandelijk zijn, om daaruit te besluiten dat het drugsprobleem verkleint.

Heeft u wijzigingen gepland in het opsporings- en vervolgingsbeleid ? Gaan deze wijzigingen in de richting van de wetswijziging die het partijbureau van de Parti Socialiste vorige week verdedigde ? Evolueren we inderdaad naar het door PS-voorzitter Di Rupo verlangde gedoogbeleid zoals in Nederland en zullen drugs kunnen verhandeld worden via gecontroleerde kanalen ?

Is dat, bijvoorbeeld, het OCMW, of wordt dat de apotheek, zoals de SP heeft voorgesteld ? Dat zijn volgens mij vragen die niet alleen ons, maar ook de bevolking interesseren.

Mevrouw **Dalila Douifi** (SP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de huidige richtlijn van april 1998 over het vervolgingsbeleid inzake bezit en detailhandel van illegale drugs beantwoordt niet aan het verslag van de kamerwerkgroep drugs, die opteerde voor een normaliseringsbeleid, een realistisch beleid, zeg maar. Hierbij worden de strafrechtelijke interventies duidelijk tergeschreefd.

Ik citeer uit het rapport van de parlementaire werkgroep : "Het strafrechtelijk beleid ten aanzien van druggebruikers moet worden aangepast. De strafrechtelijke interventie ten opzichte van de druggebruiker is aangewezen wanneer door de betrokkene bijkomende misdrijven werden gepleegd die de maatschappelijke ordening verstoren. Bij het bezit met het oog op eigen gebruik van illegale drugs andere dan cannabis, is vervolging maar aangewezen bij overlast en problematisch gebruik. Voor cannabis wordt daarenboven specifiek de laagste prioriteit in het vervolgingsbeleid voorzien."

Mijnheer de minister, hiervan is weinig of niets terug te vinden in de huidige richtlijn. In plaats van, bij feiten met andere illegale drugs, na te gaan of er sprake is van overlast en problematisch gebruik, vraagt de circulaire om dit te doen voor cannabis. Hier zou de algemene regel niet vervolgen moeten zijn. Ook over het opsporingsbeleid als afgeleide van de prioriteiten in het vervolgingsbeleid is niets terug te vinden. Zoals te verwachten was, is er van meer rechtszekerheid en rechtsgelijkheid weinig te merken. Op sommige plaatsen worden geïntegreerde druggebruikers, die niet voor problemen zorgen, vervolgd.

Dalila Douifi

Bovendien kan deze circulaire door de drempelvrees bij het stellen van prioriteiten in bepaalde grootstedelijke gebieden niet worden toegepast, aangezien dit een vermeerdering van het werk met zich mee zou brengen. De ongelijkheid tussen de verschillende gerechtelijke gebieden blijft dus groot, althans als we afgaan op de berichten die ons uit de verschillende regio's bereiken. De handhavingssystemen worden niet ontlast. Zowel de politiediensten als de parketten hebben geen tijd om zich gericht en beter te buigen over de werkelijke problemen. Problemen die inderdaad soms gerelateerd zijn aan drugs.

Kortom, mijnheer de minister, er worden nog al te vaak problemen gemaakt waar er geen zijn in plaats van te opteren voor een efficiëntere en gerichtere aanpak van de echte problemen.

Ik zal eerst een algemene vraag stellen. Is dit een slechte richtlijn en moet er bijgevolg een nieuwe en betere richtlijn komen, of volstaat dit niet en moet ook het strafrecht terzake worden aangepast? Uit de pers blijkt dat de PS in deze laatste richting evolueert.

Mijnheer de minister, vindt u dat de huidige drugsrichtlijn voorbijgaat aan het verslag en de doelstellingen van de parlementaire werkgroep drugs? Acht u een gedeeltelijke decriminalisering of depenalisering mogelijk door enkele betere en duidelijkere richtlijnen aan de parketten, of is hiervoor een wijziging van het strafrecht nodig?

Een laatste vraag: Beschikt u over gegevens in verband met het aantal gebruikers dat enkel wegens het bezit voor eigen gebruik strafrechtelijke veroordelingen heeft oplopen?

Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, ik zal de drie vraagstellers tegelijkertijd antwoorden omdat hun vragen elkaar overlappen of in elkaars verlengde liggen. In het regeerakkoord staat duidelijk dat de richtlijn waarvan sprake zal worden geëvalueerd zonder dat hierbij wordt gespecificeerd welke richting moet worden ingeslagen. Zoals zo vaak met deze materies nemen verschillende personen op politieke fora de standpunten in die ze nuttig achten.

Ten eerste, had de gemeenschappelijke richtlijn van 8 mei 1998 over het vervolgingsbeleid inzake het bezit en de detailhandel van illegale verdovende middelen, die werd opgesteld naar aanleiding van de aanbevelingen van de parlementaire werkgroep die zich over de drugproblematiek heeft gebogen, tot doel het vervolgingsbeleid eenvormig te maken. De richtlijn werd door de dienst strafrechtelijk beleid van het ministerie van Justitie kwalitatief geëvalueerd. Er werden verschillende vragen gesteld aan de parketten en de politiediensten teneinde

na te gaan hoe de richtlijnen inzake drugsbezit en detailhandel in de diverse arrondissementen werden toegepast. De vragen waren zo opgesteld dat organisatorische en operationele aspecten konden worden nagegaan.

De belangrijkste vaststellingen zijn de volgende. Door de waaier van maatregelen die in de richtlijn worden aangeboden en de vage criteria die eraan worden gekoppeld blijft een verschillende behandeling van druggebruikers door de diverse strafrechtelijke instanties mogelijk. Wat de verschillende producten betreft blijven alle maatregelen, van seponering tot en met vervolging, mogelijk. Het begrippenkader geeft zowel bij de politiediensten als bij de parketten aanleiding tot uiteenlopende interpretaties, wat een uniforme aanpak in de weg staat.

Ten tweede, stellen we vast dat de richtlijn nog te weinig beantwoordt aan de aanbevelingen van de parlementaire werkgroep belast met het bestuderen van de drugsproblematiek. Vervolging en gevangenisstraffen zijn nog steeds de regel, alhoewel de werkgroep had geconcludeerd dat de repressieve interventie tegenover de druggebruiker slechts gerechtvaardigd is als de betrokkene daarnaast ook inbreuken heeft gepleegd die de maatschappelijke orde verstoren en een reactie vanwege de maatschappij vereisen.

Ten derde, stellen we vast dat de parketten veel belang hechten aan persoonlijke en situationele factoren waarbij de strengste straffen worden opgelegd aan de meest gemarginaliseerde gebruikers omdat bij die groep vaak een escalatie van gebruik en het plegen van strafbare feiten wordt vastgesteld. Hierdoor lijkt het alsof de parketten de tekorten op sociaal vlak moeten invullen en optreden bij gebrek aan andere mogelijkheden. Blijkbaar zijn de gerechtelijke instanties de enigen die zich om deze gevallen bekommeren. Dit toont aan dat tot op heden nog niet voldoende tegemoet is gekomen aan een andere aanbeveling van de parlementaire werkgroep, die ook voorstellen had gedaan die buiten het louter repressieve domein lagen. Zo moet onder meer worden geïnvesteerd in primaire preventie, gezondheid en het sociaal-economisch veld.

Eén van de doelstellingen van de richtlijn was eenvormigheid te creëren in het vervolgingsbeleid inzake drugsdelicten. Uit de evaluatie blijkt dat hieraan niet volledig werd voldaan. Krachtens de richtlijn kunnen de individuele parketten drugsgebruikers op een verschillende manier blijven behandelen. Zowel de rol van de verschillende actoren als het begrippenkader dat in de richtlijn wordt gehanteerd, moeten worden verduidelijkt. Er moet worden nagegaan in welke mate de criteria nader moeten worden gespecificeerd om te voldoen aan de aanbevelingen van de parlementaire werkgroep.

Marc Verwilghen

Dit brengt me bij het tweede deel. Op basis van een evaluatie zal de richtlijn op korte termijn worden verfijnd. Dit staat ook in mijn beleidsplan voor het jaar 2000. Dit zal gebeuren na een gesprek dat ik samen met de dienst strafrechtelijk beleid zal hebben met het college van procureurs-generaal.

Het doel van de richtlijn zal op duidelijke wijze ten overstaan van de burgers worden toegelicht. Het antwoord op de vragen in verband met de wijzigingen in het opsporings- en vervolgingsbeleid, de richting waarin deze wijzigingen evolueren en of er in de regering een meerderheid is om de handel in softdrugs via gecontroleerde kanalen mogelijk te maken, kan in de huidige stand van zaken niet worden gegeven.

Het regeerakkoord bepaalt immers dat de regering een evaluatierapport inzake het huidige drugsbeleid aan het parlement moet voorleggen en dit binnen de zes maanden na haar aantreden. Op basis van deze resultaten zal de regering, in samenspraak met het parlement, een geschikt beleid uitwerken. Ik sta erop dit rapport in te dienen tegen 12 januari 2000, als de zes maanden zijn verstreken.

Het rapport zal echter meer omvatten dan de evaluatie van de richtlijn van 1998. De aanbevelingen van de parlementaire werkgroep inzake drugs en de ontwikkelingen in het buitenland worden nu geëvalueerd door een externe onderzoeksopdracht onder leiding van de professoren De Ruyter en Casselman. Het huidige drugsbeleid komt daarin ter sprake, samen met de knelpunten die te vinden zijn in de bevoegdheidssfeer van de betrokken departementen op verschillende niveaus. Definitieve standpunten omtrent het drugsbeleid zullen dan ook pas genomen worden na bespreking van deze evaluatie in de Ministerraad en in het parlement.

Wat Justitie betreft zal ik aansturen op een verdere implementatie van de aanbevelingen van de parlementaire werkgroep. Ik beoog ook geen wijzigingen van de basisprincipes van de richtlijn van 1998. Een juistere en meer volledige implementatie van de aanbevelingen inzake de vervolging van het drugsgebruik moet volgens mij gebeuren via bijsturing van de bestaande richtlijn. Een wijziging van de wetgeving in de richting van de decriminalisering of legalisering van drugsgebruik lijkt mij niet aangewezen. Legalisering is trouwens niet verenigbaar met de internationale verplichtingen die ons land heeft goedgekeurd. In geen enkel land van de EU wordt trouwens een optie gehandhaafd om drugs te legaliseren.

Bovendien is men er zich van bewust dat vervolging en gevangenisstraffen voor drugsgebruikers niet de aangewezen oplossingen zijn. Drugsgebruik wordt in de meeste Europese lidstaten dan ook niet vervolgd. Er is een blijvende discussie over de manier van omgaan met

gebruikers in het bezit van kleine drugshoeveelheden voor persoonlijk gebruik en de vraag of zij zich schuldig maken aan kleine criminaliteit. Nederland wordt vandaag opnieuw als voorbeeld aangehaald. Eerlijkheidshalve moet dan ook gezegd worden dat Nederland haar oorspronkelijke gedoogbeleid heeft teruggeschroefd en nu evolueert naar een verstrakt drugsbeleid. Ikzelf ben van mening dat het opsporings- en vervolgingsbeleid als filter voor de strafrechtsbedeling niet optimaal kan worden gebruikt volgens de richtlijn van 1998 zoals die nu is opgesteld.

Bijsturing, zonder het strafrecht te wijzigen, is dus noodzakelijk. Met een goed beleid op basis van concrete en duidelijke richtlijnen kan immers evenveel bereikt worden zonder onaanvaardbare wetswijzigingen door te voeren.

Mevrouw Douifi, ik kom tot uw laatste vraag. Ik heb geen recente cijfers over het aantal mensen dat een strafrechtelijke veroordeling oploopt enkel vanwege het bezit voor eigen gebruik. Ik ben enkel in het bezit van veroordelingsstatistieken van 1994 en 1995. Dit geeft dan ook geen beeld op de huidige toestand. In 1994 werden er 4 278 personen veroordeeld voor drugsbezit voor eigen gebruik. In 1995 waren er dat 4 236. Deze gegevens zijn minder belangrijk omdat ze dateren van voor de werking van de parlementaire werkgroep.

Ze kunnen dus enkel als een inlichting worden beschouwd. De gegevens over 1996 en 1997 zal ik pas in de loop van het jaar 2000 in mijn bezit krijgen. Er is dus een grote achterstand in de statistieken van de gerechtelijke veroordelingen. Dit laat ons ook niet toe om de situatie heel precies in te schatten.

De heer **Jo Vandeurzen** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik voel me wel betrokken bij de conclusies van de werkgroep Drugs van de Kamer. Ik begrijp nu ook de strategie van de meerderheid van de Kamer. Die strategie houdt geen wijziging van de conclusies in, maar men beweert dat de vorige regering en het vorige parlement niet goed begreep wat de draagwijdte van de conclusies was en men gaat de conclusies beter uitvoeren.

Na het indienen van de circulaire tijdens de vorige regering heeft geen enkele partij een motie van wantrouwen ingediend wegens het niet beantwoorden aan de octopusbrede meerderheid in de kamer. Het is de meerderheid die deze aanbevelingen aan de kamer heeft gedaan. Ik begin meer en meer te beseffen wat het verschil is tussen een meerderheid met de CVP en een meerderheid zonder. Toen de minister tijdens de vorige legislatuur over deze circulaire werd geïnterpelleerd, heeft niemand een motie ingediend wegens het niet behoren tot de conclusies van de werkgroep drugs.

Jo Vandeurzen

Ik zou de minister op dit punt willen waarschuwen. De Kamer concludeerde dat het drugsgebruik moest ontra- den worden. Ik hoop dat we in dezelfde lijn verder gaan en dat we niet in vraag gaan stellen wat nog maar anderhalf jaar oud is. Ik hoop dat we veel meer geld zullen vrijmaken voor preventie en een betere coördinatie tussen de ministeries, zowel op federaal vlak als op vlak van de Gemeenschappen. Verder moet er een wettelijk kader komen voor de substitutieproducten en een rege- ling van het beroepsgeheim.

In plaats van steeds terug te komen op iets dat net geïmplementeerd is, hoop ik oprecht dat wij ons inzake drugsbeleid houden aan de internationale verdragen, dat we de grondwet respecteren en bijgevolg ruimte laten voor de individuele beslissingen van de parketten. Verder moeten we meer werk maken van wat we zo belangrijk vinden, maar wat blijkbaar zo moeilijk van de grond komt en dat is de coördinatie en het toekennen van de middelen voor die delen van het drugsbeleid waarvoor veel meer middelen moeten vrijgemaakt worden. Onze fractie zal dit met zeer veel aandacht volgen.

De heer **Filip De Man** (Vlaams Blok): Mijnheer de voorzitter, ik ben zeer verbaasd wanneer ik de heer Vandeurzen zich boos hoor maken. U hebt, mijnheer Vandeurzen, als één van de gangmakers van de aanbe-velingen, een circulaire laten rondzenden, door een CVP-minister nota bene, waaruit een niet-bestrafing van het softdrugsgebruik zou volgen. U weet dat zeer goed en u moet zich niet hypocriet gedragen en doen alsof u dat toen niet wist en nu nog niet.

Mijnheer de minister, ik moet u waarschuwen. Ik heb de CVP in dat debat namelijk ten onder zien gaan tijdens de vorige legislatuur en ik vrees dat het met de VLD niet anders zal gaan. De PS wil gecontroleerde kanalen om de drugs te verstrekken. Ecolo en Agalev zijn uiteraard voorstander van een depenalisering en ook de SP pleit voor een geïntegreerd gebruik - een nieuwe term die wel snel zal worden overgenomen in de schrijvende pers - zoals vermeld door de vertegenwoordigster van de SP. Geïntegreerd gebruik is misschien wel het geval in Marokko, mevrouw Douifi, maar hier nog steeds niet. Als u de handel van uw Marokkaanse vrienden wil stimule- ren, moet u luidop zeggen dat u voor het vrij verkopen en gebruiken van softdrugs bent. In Marokko is dat inder- daad zo. Dat is hun eigen keuze. Hier is dat niet het geval.

Daar gaat men naartoe, mijnheer de minister. Men gaat u lastig vallen met de notie van geïntegreerd gebruik. Men overvalt geen oude dames op straat, maar men rookt rustig een joint in het park. Dit proces gaat zich verder doorzetten met harddrugs: een geïntegreerd gebruik dat geen overlast veroorzaakt en iedereen kan dan vrij spuiten, snuiven en slikken. Ik vrees dat ze u, als witte ridder, als u niet goed oplet, ook daarmee gaan lastig vallen.

Mijnheer de voorzitter, wij zullen een motie indienen om de richtlijn in te trekken en de drugswet opnieuw in zijn totaliteit in werking te laten treden.

Mevrouw **Dalila Douifi** (SP): Mijnheer de voorzitter, eerst en vooral wil ik de minister voor zijn uitvoerig antwoord bedanken. Het Vlaams Blok heeft een toespe- ling gemaakt op de "Marokkaanse vrienden". Ik begrijp niet wat het Blok daarmee bedoelt. Wat ik wel begrijp is dat de woordvoerder van het Vlaams Blok zich niet terugvindt in een realistisch beleid. Het antwoord van de minister daarentegen wijst duidelijk in die richting.

Ik kan mij voorstellen dat de woordvoerder van het Vlaams Blok niet goed weet wat de realiteit terzake is, aangezien het voor het Vlaams Blok altijd zeer goed uitkomt de zaken verrot voor te stellen, in te bedden in een criminele sfeer en het onveiligheidsgevoel aan te wakkeren.

Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, ik neem er nota van dat twee van de drie vraagstellers mij waarschuwen en ik ben er erg van onder de indruk geraakt. Het gezegde luidt dat een gewaarschuwd man er twee waard is en een gewaarschuwd politicus vier. Ik zal dus op mijn tellen moeten passen.

De **voorzitter**: Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

En conclusion de cette discussion, des motions ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Bart Laeremans en Filip De Man en luidt als volgt:

"De Kamer, gehoord de interpellaties van de heer Filip De Man en mevrouw Dalila Douifi, en het antwoord van de minister van Justitie, vraagt het intrekken van de omzendbrief van 8 mei 1998 en het onverkort toepassen van de Drugswet door politiediensten en parketten."

Une motion de recommandation a été déposée par MM. Bart Laeremans et Filip De Man et est libellée comme suit:

"La Chambre, ayant entendu les interpellations de M. Fi- lip De Man et Mme Dalila Douifi, et la réponse du ministre de la Justice, demande que la circulaire du 8 mai soit retirée et que les services de police et les parquets appliquent intégralement la législation en matière de drogue."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Claude Desmedt en Thierry Giet.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Claude Desmedt et Thierry Giet.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

voorzitter

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

Regeling van de werkzaamheden

Ordre des travaux

De mondelinge vraag nr. 599 van de heer Jan Mortelmans werd naar een latere datum verschoven.

Mondelinge vraag van de heer Tony Van Parys aan de minister van Justitie over "de beslissing inzake voorwaardelijke invrijheidstelling in hoofde van de heren Beyer en Bouhouche" (nr. 606)

Question orale de M. Tony Van Parys au ministre de la Justice sur "la décision de libération conditionnelle de MM. Beyer et Bouhouche" (n° 606)

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het is niet de bedoeling om, door deze vraag de beslissingen van de commissies Voorwaardelijke Invrijheidstelling in vraag te stellen. Deze Kamer heeft terecht deze commissies ingesteld en het zou niet passend zijn de beslissingen van deze onafhankelijke, administratieve rechtscolleges in vraag te stellen. Ik zal terzake geen commentaar geven, maar ik heb wel een aantal specifieke vragen voor de minister van Justitie naar aanleiding van de beslissing om Beyer wel en Bouhouche niet in voorlopige vrijheid te stellen.

Ten eerste, wat waren de adviezen van de verschillende overheden die overgemaakt werden aan de commissie VI die uiteindelijk een beslissing moest nemen ? Specifiek interesseert mij het advies van het parket-generaal van Bergen en het parket-generaal van Brussel inzake Bouhouche.

Ten tweede zou ik willen vragen of er penitentiaire verlopen aan beide personen zijn toegekend ? Penitentiaire verlopen worden vaak, wat Beyer betreft, toegekend in het kader van de voorwaardelijke invrijheidstelling.

Een derde belangrijke vraag is welke initiatieven er worden genomen in het kader van de reclassering en ter voorkoming van recidive van Beyer ? Ik vraag dit omdat de heer Beyer natuurlijk geen doetje is. Ik verwijs naar wat advocaat-generaal Molet van het parket-generaal van Brussel heeft gezegd in de tweede Bende-commissie, toen er sprake was van de wapenopslagplaatsen die werden gevonden in flats en in boxen, en die werden gehoord door Beyer en Bouhouche. De heer Molet zei en ik citeer : "Dient gezegd dat de wapenopslagplaatsen grondig verschillen van degene die werden ontdekt in zaken met betrekking tot terrorisme. Ik denk meer bepaald aan de zaak van de CCC of zwaar banditisme, in die zin dat geen van beide opslagplaatsen operationeel

was. De meeste wapens die er werden aangetroffen waren immers verpakt of zelfs gedemonteerd. Ze werden niet gebruikt tussen de diefstal ervan en het moment waarop ze werden ontdekt en waren geenszins klaargemaakt voor onmiddellijk gebruik." En dan vervolgt de heer Molet : "We kunnen daar natuurlijk uit afleiden, en ik heb dat zelfs vermeld in mijn betoog voor het hof van assisen dat heel dat duister gedoe met flats, garageboxen en wapenopslagplaatsen duidelijk wees op een organisatie van misdadigers, waarvan de veroordeelde personen op één of andere manier deel uitmaakten." Die veroordeelde personen waren precies Beyer en Bouhouche. Als de advocaat-generaal van Brussel zegt dat hij aanwijzingen had van een organisatie van misdadigers waarvan deze twee deel uitmaakten, dan is het toch wel van het grootste belang dat men in het kader van de opgelegde voorwaarden inzake de VI, voorwaarden verbindt ter voorkoming van de recidive, meer bepaald ter voorkoming van het exploiteren van een organisatie van misdadigers. Concreet vraag ik dus welke omkadering daar voorzien is, want ik geloof niet dat het volstaat dat Beyer zich om de twee, drie weken eens laat ondervragen of begeleid wordt door een justitie-assistent. Ik vrees dat dit niet zal volstaan om die man te weerhouden van dergelijke criminele feiten te plegen. Vervolgens heb ik nog een heel concrete vraag, die ik u stel naar aanleiding van een persartikel. De pers meldde dat Beyer zijn beroepsactiviteiten in Zuidoost-Azië zou kunnen voortzetten. Het is, wat mij betreft, zeer de vraag over welke beroepsactiviteiten dit zou gaan, wetende dat deze activiteiten er klaarblijkelijk toch op gericht waren zich te onttrekken aan de gerechtelijke instanties.

Ik kom tot een volgende vraag. Hoeveer staat het met de vergoeding van de slachtoffers ?

Vervolgens heb ik nog een vraag die mij, als gewezen voorzitter van de tweede Bende-commissie, intrigeert. Volgens de media stond in het dossier een bericht van de procureur-generaal van Mons, mijnheer Ladrière. Daarin zou staan dat Bouhouche en Beyer niets ten laste kan worden gelegd in het dossier van de Bende van Nijvel. Is dat juist, mijnheer de minister ? Verwoordt de procureur-generaal van Mons het zo ? Logischerwijze volgt daarop de vraag of de stelling van mijnheer Ladrière het gevolg is van het vergelijkend onderzoek dat de Bende-commissie had gevraagd. Het gaat hier om het vergelijkend onderzoek tussen het dossier-Mendez en het dossier van de Bende van Nijvel. Daaruit moest blijken of er verbanden waren tussen Bouhouche en Beyer en de Bende van Nijvel. Is de stelling het resultaat van die vergelijkende analyse en kan men nu kan besluiten dat er geen verband is tussen Bouhouche en Beyer en de Bende van Nijvel ?

De **voorzitter** : Mijnheer Van Parys, ik moet mij niet uitspreken over het feit of deze commissie gebaat is bij deze vraag, vermits de voorzitter van de Kamer dit heeft goedgekeurd. Op het eerste zicht gaat het hier echter om een individueel dossier. Ik zeg u dit maar ter overweging.

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, uw overweging ligt niet in de lijn van de vele vragen die hier in de loop der jaren zijn gesteld omtrent dossiers. Bovendien wil ik erop wijzen dat dit rechtstreeks te maken heeft met de aanbevelingen van een parlementaire onderzoekscommissie. Ik denk dat er een groot verschil is tussen een vraag in een individueel dossier en een vraag over de aanbeveling van een parlementaire onderzoekscommissie die al dan niet gerespecteerd is. Daar komt het toch op neer. Tijdens de vorige legislatuur hebben zowel de huidige minister van Justitie als anderen mij uitgebreid ondervraagd over alle pistes in het dossier van de Bende van Nijvel en ik ben daar steeds op ingegaan. Ik vind namelijk dat de publieke opinie het recht heeft om daarover informatie te krijgen vermits het om een dossier gaat dat de mensen beroerd heeft.

De **voorzitter** : Ik heb ook geen enkele zekerheid gegeven over mijn interpretatie en ik heb vastgesteld dat de voorzitter uw vraag naar de commissie heeft gestuurd.

Minister **Marc Verwilghen** : Mijnheer de voorzitter, collega's, mijn antwoord zal vrij kort zijn. Ik denk dat er een duidelijk verschil is tussen de werkzaamheden van een parlementaire onderzoekscommissie, zelfs al gaat het om een van de ergste dossiers uit ons land, en de vragen die hier gesteld worden omtrent de voorlopige invrijheidstelling van een verdachte. Vooraf wens ik duidelijk te stellen dat ik niet wens in te gaan op inhoudelijke vragen die betrekking hebben op individuele dossiers van veroordeelden. Ook al werden ze veroordeeld, ze hebben het recht op de bescherming van hun persoonlijke levenssfeer. Men moet vooral voorkomen dat het publiek bespreken van penitentiaire dossiers lopende procedures of begeleidingen ernstig zou verstoren.

In het concrete geval van Bouhouche en Beyer herinner ik eraan dat de beslissingsbevoegdheid met betrekking tot dossiers inzake voorwaardelijke invrijheidstelling uit de handen van de minister van Justitie is gelicht, terecht trouwens, en toevertrouwd aan een onafhankelijk rechtscollege. In die dossiers heeft de minister van Justitie slechts een adviesbevoegdheid. Als ik op deze vraag inga, dan kan men mij over ieder individueel dossier van voorlopige invrijheidstelling vragen stellen, terwijl ik geen enkele beslissingsbevoegdheid meer heb. Ik prijs mij daar trouwens gelukkig om.

Collega Van Parys zou toch erg vertrouwd moeten zijn met de dossiers waarvan sprake. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat ik de correspondentie tussen u, de administratie en het openbaar ministerie samenvat en hier kom declameren.

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik wens formeel te protesteren tegen de manier waarop Justitieminister Verwilghen deze vraag onbeantwoord laat.

Ik wil op geen enkele manier vragen stellen over een beslissing van de commissie voorwaardelijke invrijheidstelling. Het behoort echter wel tot de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de minister van Justitie om toezicht te houden op de naleving van de voorwaarden die aan voorwaardelijk in vrijheid gestelden worden opgelegd.

Een eerste element is het voorkomen van de recidive. Dit is een belangrijk gegeven wetende dat de advocaat-generaal van Brussel het in de parlementaire onderzoekscommissie uitdrukkelijk had over een organisatie van misdadigers. Dit is geen private aangelegenheid, want het is vroeger gezegd geweest in het hof van assisen in de zaak-Mendez. Daaromtrent is de bevoegdheid van de minister van Justitie dus heel duidelijk, precies en pertinent. Hij moet dus toezien op de naleving van de voorwaarden, zodanig dat de kans op recidive zo goed als uitgesloten kan worden.

Het tweede element is nog belangrijker. Wanneer een parlementaire onderzoekscommissie aanbeveelt om een vergelijkend onderzoek te voeren tussen twee dossiers om na te gaan of er een verband bestaat tussen Beyer en Bouhouche en de Bende van Nijvel, wanneer in de media wordt gezegd dat de procureur-generaal van Bergen in het dossier over de voorwaardelijke invrijheidstellingen een attest heeft geplaatst waarin de betrokkenheid van Beyer en Bouhouche wordt ontkent, dan is het evident dat de vraag rijst of de aanbeveling van de parlementaire onderzoekscommissie dan is nagekomen en of men op basis van die vergelijkende studie tot dit besluit is gekomen. Het is evident dat de opvolging van aanbevelingen van een parlementaire onderzoekscommissie, mijnheer de minister van Justitie, behoort tot de bevoegdheden van degenen die vragen stellen in deze commissie. Ik herinner u eraan dat er, naar aanleiding van vorige parlementaire onderzoekscommissies, opvolgingscommissies bestonden waar, om de drie maanden, de minister van Justitie met de meest diverse vragen over alle soorten individuele dossiers werd geconfronteerd. Die vragen werden telkens in de grootst mogelijke openheid beantwoord. Ik hoop dat dit niet het begin is van een fundamentele stijlbreuk.

Daarom vraag ik ook dat er in deze commissie voor de Justitie geantwoord wordt op vragen die direct te maken hebben met aanbevelingen van parlementaire onderzoekscommissies. De andere vraag heeft te maken met de bevoegdheid en verantwoordelijkheid van de minister om toe te zien op de naleving van de voorwaar

Tony Van Parys

den en het voorkomen van recidive, op basis trouwens van publiek gemaakte vaststellingen in een verslag van een parlementaire onderzoekscommissie.

In heb in het verleden nooit op een dergelijke wijze vragen beantwoord. Als de minister deze manier handhaaft, zal ik bekend maken welke vragen over individuele dossiers, en meer bepaald over dit concreet dossier, in het verleden werden gesteld, onder meer door de huidige minister van Justitie.

Minister **Marc Verwilghen** : Mijnheer de voorzitter, collega Van Parys vindt zich compleet ten onrechte op. Het gaat over de voorwaardelijke invrijheidstelling. Ik volg rechtlijnig een aanbeveling van een parlementaire onderzoekscommissie waarvan ik voorzitter was. Die heeft gezegd wat er is gebeurd met de dossiers van de voorwaardelijke invrijheidstelling. Dit is omgezet in een door het parlement goedgekeurde wet. Deze wet is ook van toepassing. Als ik nu inga op het verzoek van de heer Van Parys, dan bezondig ik mij aan de wet en aan de aanbeveling van de parlementaire onderzoekscommissie. Als de wetgever de beslissing heeft genomen om dit uit handen te nemen van de minister van Justitie, dan kan ik niet anders dan de wet naleven.

Deze situatie moet niet vergeleken worden met de voorgaande, want die hield in dat de voorwaardelijke invrijheidstelling op dat ogenblik door de minister van Justitie werd toegekend en hij daarover geïnterpelleerd kon worden.

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik beschouw dit als een zwaar incident omdat de minister niet antwoordt op deze vraag waarvan de materie tot zijn bevoegdheid behoort, met name de voorwaarden en de naleving van de voorwaarden inzake de voorwaardelijke invrijheidstelling.

Ik zal met de CVP-fractie een voorstel indienen om een opvolgingscommissie op te starten die de opvolging zal verzekeren van de verschillende parlementaire onderzoekscommissies, zowel deze rond Dutroux als de Bende van Nijvel, zodat wij weten op welke wijze de aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissies worden opgevolgd. Ik zal me wat deze materie betreft, mijnheer de minister, niet met een kluitje in het riet laten sturen. Dit is te belangrijk. We kunnen niet laten gebeuren dat men in dit parlement over dergelijke belangrijke materies niet antwoordt inzake de bevoegdheden en verantwoordelijkheden die men heeft. Dit moge duidelijk zijn. We zullen dus met de CVP-kamerfractie het nodige initiatief nemen.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Pieter De Crem aan de minister van Justitie over "de opvolging van de aangekondigde studie over het verband tussen cultuur en criminaliteit" (nr. 654)

Question orale de M. Pieter De Crem au ministre de la Justice sur "la suite de l'étude annoncée à propos du lien entre culture et criminalité" (n° 654)

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, begin september heeft de minister aangekondigd dat hij een opdracht zou geven tot een studie die de relatie tussen cultuur en criminaliteit zou onderzoeken. Naar aanleiding van vragen in de commissie en reacties in de wetenschappelijke wereld werd de eigenlijke opdracht uitgesteld en zou eerst over de zin van dergelijke opdracht worden overlegd.

Ik wil even teruggaan naar de commissievergadering van september waarin we gezegd hebben dat er twee mogelijkheden waren. Ofwel is er een link tussen afkomst en criminaliteit, en in dat geval zouden we het vrij vlug eens worden omtrent de oorzaken daarvan, zoals onder meer sociale achteruitstelling, tewerkstelling en huisvesting. Ofwel was er geen link is tussen etnische afkomst en criminaliteit. Toen zeiden we dat, indien we achteraf met die optie geconfronteerd zouden worden, een dergelijke studie overbodig was en dat er ook een omgekeerd waarden- en verwachtingspatroon naar voren zou zijn gestuurd. De minister heeft daar toen vrij korbzig op gereageerd. Wat de minister in september naar voren heeft gebracht was het gevolg van het verkiezingsprogramma van de VLD, waarin we konden lezen dat, na het smijten met naturalisaties, we eerst de link tussen etnische afkomst en criminaliteit moesten onderzoeken.

Mijnheer de voorzitter, het is wel interessant dat we in deze discussies dikwijls de vergelijking met Nederland maken. Gisteren hebben we dat met enige miskenning gezien, maar ook de minister heeft naar Nederland verwezen door te zeggen dat die studie in Nederland wel en in België niet gebeurd is. Hij zei dat het probleem van de allochtone jeugdcriminaliteit in ons land tot op heden niet voldoende is onderkend. Er was gebrek aan onderzoek, er was geen inzicht op het terrein en de minister stelde zich toen de vraag hoe men maatregelen kan nemen indien men de diverse oorzaken niet kan onderkennen. Hij sloot toen niet uit dat er een aantal oorzaken onbekend waren. De problemen die zich voordoen tussen de allochtone jongeren enerzijds en hun omgeving anderzijds zijn complex en veelvoudig. Daarom moeten ze volgens hem onderzocht worden. Er moest geconcludeerd worden dat het wetenschappelijk onderzoek naar de relatie tussen etnische afkomst en criminaliteit noodzakelijk was om een geïntegreerde aanpak van het

Pieter De Crem

veiligheidsprobleem mogelijk te maken. Alleen op die wijze, zei de minister, zal het probleem kunnen onderkend worden. De structurele aanpak zal overigens niet alleen nuttig zijn voor Justitie, maar ook voor heel andere sectoren en het leek vanzelfsprekend dat ook die andere sectoren zouden geconsulteerd worden. We stellen echter vast dat we in de kroniek van een aangekondigde gebeurtenis zitten want de studie is reeds op basis van jarenlange ervaring gebeurd. We hebben toen verwezen naar de studies van professor Walraven, die nu in een lijvig werkstuk werden samengeballd. Het standpunt dat we toen naar voren hebben gebracht is eigenlijk alom verkondigd. Het gaat over vooroordelen en harde cijfers. Er zou dus geen enkele link zijn tussen criminaliteit en cultuur. De minister kondigde toen een overleg aan.

Mijnheer de minister, heeft dat overleg plaatsgevonden ? Wie was daarbij betrokken ? Wat waren de bevindingen ? Is de studie van KUL-professor Walraven reeds onder de loep genomen ?

Tenslotte heb ik nog een politieke vraag. Blijft de minister bij het standpunt dat de aangekondigde studie noodzakelijk blijft ? Treedt de minister dan niet het standpunt bij dat wij reeds begin september hebben verkondigd, met name dat niet de link tussen criminaliteit en afkomst, maar wel het beleid met betrekking tot oppakken en aanhouding aan een groot onderzoek toe is.

Minister **Marc Verwilghen** : Mijnheer de voorzitter, mijnheer De Crem, toen u uw vraag stelde, koesterde ik de ijdele hoop dat wij vandaag de discussie zouden kunnen aanvatten, maar de orde noopt ons eerst uw vraag te beantwoorden.

Ten eerste, u spreekt over het overleg. Voor mij is het geenszins duidelijk welk aangekondigd overleg u bedoelt. Ik heb trouwens nauwkeurig het antwoord dat ik u in de maand september heb gegeven, herlezen. U spreekt daarin wel over een overleg maar ik heb dat niet gedaan. Ik begrijp dus niet waar u naartoe wilt.

Ten tweede, de studie van de KUL is mij bekend via de knipselkrant met dagelijkse persberichten en -overzichten want anders had ik er niets over geweten. Dat is normaal vermits na navraag blijkt dat niet de minister van Justitie, maar wel de minister van Wetenschapsbeleid deze studie heeft besteld. Deze studie werd trouwens in 1995 besteld en is nog niet voltooid. Professor Walraven, die de studie op 1 december 1999 moest beëindigen, heeft een maand uitstel gevraagd en gekregen. Dat heeft hem blijkbaar niet belet de resultaten van de studie bekend te maken, nog vóór hij ze aan zijn opdrachtgever, de minister van Wetenschapsbeleid, heeft overhandigd. Ook de begeleidingscommissie die

de studie wetenschappelijk omkadert, heeft op deze manier nog geen mogelijkheid gehad de studie van commentaar te voorzien, wat nochtans de geijkte werkmethode is. De professor is er zich zeer goed van bewust vermits hij me vandaag een fax gestuurd heeft waarin stond dat de gegevens in de pers gebracht zijn door een journalist die oud-student is. Het volstaat dus om een oud-student te zijn van de professor om dit als een primeur in de pers te mogen lanceren. De professor beseft dat de gegevens gevoelig materiaal bevatten en zegt dat hij de deining daarover heeft onderschat. Voor iemand die een wetenschappelijke studie krijgt toegewezen van de minister van Wetenschapsbeleid moeten daarbij toch een aantal vragen worden gesteld.

Ik blijf bij mijn standpunt - dat is uw politieke vraag - dat niet alleen sociaal-economische factoren crimineel gedrag kunnen verklaren, maar dat ook andere factoren daartoe kunnen leiden. Om een beter inzicht en bijgevolg ook een efficiëntere aanpak van de criminaliteit mogelijk te maken, blijkt een dergelijke studie toch nodig.

Uit uw laatste vraag begrijp ik dat u meent dat de politiediensten racistisch en discriminerend optreden. Dat oppak- en aanhoudingsbeleid is trouwens al eerder het onderwerp van een studie geweest en ik verwijs naar de studie van de heer Jacobs van het Comité P. Vanzelfsprekend moet eventueel discriminerend gedrag worden weggewerkt.

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, wat de laatste vraag betreft, wij hebben altijd gesteld, ook op het einde van de discussie in september, dat dergelijke studies in grote mate overbodig zijn omdat we weten waar de problematiek rijst. Ik heb al een aantal aspecten daarvan aangehaald.

Professor Walraven heeft u een herderlijk schrijven gestuurd en ik heb ook zijn commentaar in kranten en tijdschriften gelezen. Ik laat de uitspraken die u hebt geparafraseerd voor wat ze zijn. Ik beweer alleen dat u een aantal punten uit uw verkiezingsprogramma hebt willen naar voren brengen die u achteraf op een wetenschappelijke basis hebt willen rechtvaardigen. Toch bewijst de studie van professor Walraven, op de bottom line - ik heb immers ook kennis van die studie en zelfs van de ontwerpstudie - dat er geen link is tussen etnische afkomst en criminaliteit en dat de problematiek van het oppakken en het aanhouden te maken heeft met een zichtbaarheid.

Ik dring erop aan dat u binnen uw kabinet veeleer deze aspecten van uw aanhoudingsbeleid zou beklemtonen dan deze die te maken hebben met etnische afkomst en criminaliteit. We gaan dus niet akkoord met uw standpunt dat afkomst criminaliteitsbevorderend zou zijn. U bent

Pieter De Crem

daar blijkbaar nog steeds van overtuigd. U wilt dat nog altijd op een of andere manier bewijzen en dat standpunt kunnen wij niet volgen.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

- *De openbare commissievergadering wordt gesloten om 17.30 uur.*

- *La réunion publique de commission est levée à 17.30 heures.*
